

Titulació	Típus	Curs
Musicologia	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Fermí Orts Ruiz

Correu electrònic: francesc.orts@uab.cat

Equip docent

Sergio Gonzalez Gonzalez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Coneixements de teoria i pràctica musicals equivalents, com a mínim, a Grau Professional de conservatori. Anglès, francès i italià a nivell llegit.

Objectius

L'assignatura proposa fer conèixer a l'alumnat la història de la música i el repertori musical europeu del període comprès entre 1400 i 1600, aproximadament. Tot això atenent al fil cronològic de les diverses generacions francoflamenques, a la seva relació amb Itàlia, i a l'evolució dels estils musicals d'acord amb els gèneres vocal, instrumental, i a les músiques religiosa i profana.

Objectius

1. Obtenir una visió completa d'aquest període de la història de la música.
2. Conèixer els diferents criteris historiogràfics sobre el Renaixement i el Manierisme, amb els seus fonaments teòrics.
3. Aprendre a reconèixer els seus diferents estils, característiques estètiques i gèneres musicals.
4. Prendre consciència de la relació entre la música i els corrents artístics i de pensament d'aquest període.
5. Tenir coneixement dels trets fonamentals del sistema musical del Renaixement.

Competències

- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar críticament les obres musicals des de qualsevol punt de vista de la disciplina musicològica.
- Conèixer i comprendre l'evolució històrica de la música i les seves característiques tècniques, estilístiques, estètiques i interpretatives des d'una perspectiva diacrònica.
- Identificar i contrastar les diferents vies de recepció i consum musicals en la societat i en la cultura de cada època.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Relacionar conceptes i informacions de diferents disciplines humanístiques, científiques i socials, especialment les interaccions que s'estableixen entre la música i la filosofia, la història, l'art, la literatura i l'antropologia.
- Utilitzar les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques de manera crítica.
- Vincular els coneixements adquirits amb la praxi musical, col·laborant amb els intèrprets a través de l'anàlisi i la contextualització dels diferents repertoris, tant els relacionats amb la música històrica com amb les diverses manifestacions de la música contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Aplicar a la recerca musical les conceptualitzacions pròpies de la filosofia, la història, la literatura i l'antropologia.
5. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
6. Comunicar per escrit, amb correcció, precisió i claredat argumentals i terminològiques, els coneixements adquirits, tant en l'àmbit de l'especialització com de la divulgació musicals.
7. Considerar la matèria de manera integral i identificar el context en el qual s'inscriuen els processos estudiats i la relació que tenen amb els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament sociohistòric.
8. Contextualitzar en l'entorn històric i cultural les obres musicals des d'una perspectiva crítica.
9. Definir els processos de periodització i de classificació estilística i tipologia usuals en la conceptualització històrica del fet musical.
10. Determinar la complexitat dels processos de recepció de la música.
11. Establir els fenòmens de circulació de les idees en el domini musical.
12. Exposar els coneixements sobre la història, l'art o altres moviments culturals.
13. Identificar correctament el repertori essencial i els principals compositors de cada un dels moments històrics.
14. Identificar críticament les diferents orientacions de praxi musical que els intèrprets apliquen a la música de cada època històrica.
15. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
16. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
17. Identificar i reunir críticament la bibliografia bàsica que ha conformat el camp d'estudi.
18. Identificar i ubicar críticament en la seva època històrica les diferents tipologies musicals.
19. Identificar les propietats estilístiques de cada període històric.
20. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
21. Integrar els coneixements adquirits en l'elaboració de textos sintètics i expositius adequats a l'àmbit comunicatiu acadèmic i d'especialització.

22. Integrar les noves tendències en la creació musical a l'evolució històrica general i observar-ne la incardinació en el panorama sociopolític en què s'emmarquen.
23. Interpretar els textos teòrics més importants de cada època.
24. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
25. Reconèixer en la praxi musical els elements de diverses cultures i de diferents èpoques històriques.
26. Relacionar els canvis tecnològics i científics de cada època amb la creació i la recepció de la música.
27. Resoldre problemes d'índole metodològica en l'àmbit de la musicologia.
28. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
29. Utilitzar el vocabulari propi de la ciència musicològica relacionat amb cada època històrica.
30. Valorar la fiabilitat de les fonts, seleccionar dades rellevants i contrastar la informació.
31. Vincular els períodes de la història de la música amb els períodes de la història de l'art, a través de les semblances i les discrepàncies.

Continguts

1. Renaixement i Manierisme. Conceptes, periodització i problemàtica. Característiques i context general del període.
2. La música a Anglaterra al segle XV. El Ducat de Borgonya com a focus musical.
3. Nord i sud: la importància i difusió a Europa de la polifonia francoflamenca.
4. Connexions mediterrànies: el Regne de Nàpols sota la dinastia catalanoaragonesa.
5. La música en temps dels Reis Catòlics.
6. La música francoflamenca entre 1520 i 1550.
7. Música profana entre els segles XV i XVI. Itàlia: de la frottola al madrigal. França i el desenvolupament de la chanson.
8. Música i reforma religiosa: Anglaterra i Alemanya al segle XVI. La reacció catòlica.
9. La música a la Monarquia Hispànica als regnats dels primers Àustries. Connexions amb Amèrica.
10. Música instrumental: instruments i formes instrumentals.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	35,5	1,42	7, 9, 13, 16, 19, 23, 29
Tutoria	20	0,8	7, 10, 11, 15, 27
Tipus: Supervisades			
Anàlisi d'obres musicals	15	0,6	1, 2, 3, 8, 23, 27, 28, 29
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	28	1,12	4, 8, 9, 13, 15, 16, 18, 19, 26, 31

El rol del professor en aquesta assignatura, a banda de fornir la base teòrica i historiogràfica per al coneixement, comprensió i estudi de la música dels segles XV i XVI, consisteix a suscitar en l'alumnat la descoberta i el coneixement crític del repertori musical d'aquella època mitjançant l'audició comentada i anàlisi d'obres.

La programació d'aquesta assignatura obeeix a les convencions internacionals sobre les que la comunitat científica estructura els àmbits i els límits de les respectives èpoques de la història de la música europea occidental.

L'alumnat es corresponsabilitzarà del seu procés d'aprenentatge cercant la informació complementària que sigui escaient preferentment als manuals, llibres i articles ressenyats a la bibliografia.

L'alumnat disposarà d'un complet Campus Virtual amb materials de classe, bibliografies i enllaços a llistes de reproducció de material audiovisual.

Les classes es complementen amb l'anàlisi i comentari de textos i imatges rellevants sobre l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació i motivació a classe	10%	6	0,24	1, 2, 3, 5, 7, 30
Primera evidència (continguts teòrics)	30%	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31
Segona evidència (anàlisi de textos i audicions)	30%	4,5	0,18	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 28, 29, 30, 31
Tercera evidència (treball escrit)	30%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31

Es proposa un sistema d'avaluació continuada on es valoraran ponderadament les següents activitats formatives:

- Una primera evidència teòrica-pràctica (30% de la nota final).
- Una segona evidència que consistirà en la redacció d'un treball escrit (30% de la nota final).
- Una tercera evidència teòrica-pràctica (30% de la nota final).
- Participació i motivació a classe (10% de la nota final).

Aclariments a l'avaluació

La nota de les evidències teòric-pràctiques ha de ser com a mínim cinc (5). En cas que aquesta sigui inferior a cinc en primera convocatòria, caldrà reavaluar els continguts suspesos a l'examen de recuperació.

En cap cas es podrà aprovar l'assignatura amb aquestes dues evidències suspeses.

El dia i l'hora de la revisió dels exàmens seran comunicats a través del calendari del Campus Virtual de l'assignatura.

A l'examen de recuperació es reavaluaran únicament les evidències suspeses i no es podrà obtenir una nota superior a sis (6).

La qualificació del treball escrit no serà recuperable.

No s'acceptaran treballs o exercicis extraordinaris per a compensar el suspens o la no realització de les activitats proposades en el temps i la forma establerts.

Tampoc es realitzaran exàmens individuals fora del dia i l'hora establerts per al conjunt del grup-classe, llevat de casos de força major degudament justificats.

Quan no s'hagi lliurat cap evidència es consignarà a l'acta de l'assignatura "no avaluable".

Avaluació única

S'informarà al Campus Virtual.

Les proves i els percentatges seran:

- Part teòrica. Preguntes de diversa tipologia: 50%

- Part pràctica:

Anàlisi d'audicions: 25%

Comentari de text: 25%

Plagi i ús indegut de la IA

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Bibliografia

Abraham, Gerald, i Hugues, Dom Anselm. (eds.). *The New Oxford History of Music*. Londres: Oxford University Press, 1960. Vol. III: *Ars Nova and The Renaissance, 1300-1540*. Vol. IV: *The Age of Humanism, 1540-1630*.

Atlas, Allan W. *Renaissance Music. Music in Western Europe, 1400-1600*. London: Norton & Company, 1998. (Traducció castellana: *La música del Renacimiento*. Madrid: Akal, 2009).

_____. *Music at the Aragonese Court of Naples*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.

_____. *Antología de la música del Renacimiento: la música en la Europa occidental, 1400-1600*. Madrid: Akal, 2002.

Briscoe, James R., (ed). *New Historical Anthology of Music by Women*. Bloomington: Indiana University Press, 2004.

Brown, Howard Mayer. *Music in the Renaissance*. New Jersey: Englewood, 1976.

Busse Berger, Anna Maria, i Rodin, Jeese (eds.). *The Cambridge History of Fifteenth Century Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 2015.

Fenlon, Iain (ed.). *The Renaissance: From the 1470s to the End of the 16th Century*. New Jersey: Prentice Hall, 1989.

Freedman, Richard. *La música en el Renacimiento*. Madrid: Akal, 2018.

Gallico, Claudio. *La época del Humanismo y del Renacimiento*. Madrid: Turner, 1986.

Gregori, Josep Maria. "Renaixement i Manierisme". A *Història Crítica de la Música Catalana*, coordinat per Francesc Bonastre, 53-130. Cerdanyola del Vallès: Servei de Publicacions Universitat Autònoma de Barcelona, 2010.

Gómez Muntané, Maricarmen (ed.). *Historia de la música en España e Hispanoamérica*. Volumen 2: *De los Reyes Católicos a Felipe II*. Madrid: Fondo de Cultura Económica, 2012.

Haar, James, (ed.). *European Music 1520 - 1640*. Woodbridge: Bodley Press, 2006.

Knighton, Tess, i Fallows, David, (ed.). *Companion to Medieval & Renaissance Music*. Londres: Dent, 1992.

Knighton, Tess. *Música y músicos en la Corte de Fernando el Católico, 1474-1516*. Zaragoza: Institución Fernando el Católico, 2002.

Kreitner, Kenneth (ed.). *Renaissance Music*. Farnham: Ashgate, 2011.

Perkins, Leeman. *Music in the Age of the Renaissance*. New York: Norton, 1999.

Reese, Gustave. *Music in the Renaissance*. Londres: Dent, 1959. (Traducció castellana: *La música en el Renacimiento*. Madrid: Alianza Editorial, 1988).

Strohm, Reinhard. *The Rise of European Music 1380 - 1500*. Cambridge University Press, 2005.

Taruskin, Richard. *Music from the Earliest Notations to the Sixteenth Century*. Oxford History of Western Music, Oxford University Press, 2009.

Programari

No és necessari cap programari específic per a cursar aquesta assignatura.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt

(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
-------------	---	--------	--------------------	-----------